

Date refeitoare la lepidopterele din Dobrogea (Grypocera, Rhopalocera)

Marius SKOLKA

Résumé

Données concernant les Lépidoptères de Dobroudja (Grypocera, Rhopalocera).

On présente la liste sistematique et faunistique des lépidoptères des familles Hesperiidae (Grypocera), Papilionidae, Pieridae, Nymphalidae, Satyridae, Nemeobiidae et Lycaenidae (Rhopalocera) signalées en Dobroudja par des divers spécialistes et collectées par l'auteur a partir de 1979.

On remarque la présence des espèces irano-ponto-méditerranéenes qui manquent d'autres regions du pays: *Z. cerisyi ferdinandi* STICH., *E. ausonia* HBN., *P. egea* CRAMER, *M. arduinna* ESP.

Des autres espèces: *P. apollo* L., *L. reducta* STAUD., *N. sappho* L., *E. aethiops* ESP., *E. medusa* DEN. et SCHIFF., *L. hippothoe* L., *L. alciphron* ROTT., *C. semiargus* ROTT., ont disparu da la faune de la region. Il s'agit des papillons qui préfèrent des zones moins arides que Dobroudja d'aujourd'hui. Leur disparition est lié de le défrichement des fôrets dans le nord et le sud de la region au debut de XXeme siècle et de le rechauffement du climat européen après la "petite glaciation medieval".

D'autre part, la présence de quelques papillons doit être reconfirmée. C'est la cas de *C. chrysostheme* ESP., *P. egea* CRAMER, *A. hecate* DEN. et SCHIFF., *M. aurinia* ROTT., *N. w-album* KNOCH, *S. briseis* L., *T. balkanicus* FREY., *E. argiades* PALL., *L. iolas* OCHS., *E. eumedon* ESP., *H. lucina* L., qui n'ont pas été signalées en Dobroudja depui longtemps. Leur présence n'est pas improbable parce qu'il y on a des autres espèces reconfirmées apres plus de 100 ans de leur première mention en 1866 - *M. arduinna* ESP., mentionnée par NICULESCU (1965) de Niculitel, *L. boeticus* L. signalée par RUŞTI (1993) de Gorgova (Delta de Danube), *T. acteon* ROTT., *A. ino* ROTT., *A. daphne* DEN. et SCHIFF. et *A. niobe* L., collectées par l'auteur à Fôret de Babadag en 1993 et 1994.

Situat într-o poziție geografică aparte, teritoriul Dobrogei a atras atenția specialiștilor încă din secolul trecut. Așezarea acestei provincii la intersecția unor curente de imigrare a permis formarea unei flore și faune deosebite față de restul țării, remarcându-se procentul ridicat de specii de plante și animale de origine sudică, multe dintre ele nemaifiind întâlnite la vest și la nord de Dunăre.

În ce privește entomofauna în general și lepidopterele în special, primele date le

datorăm naturalistului vienez J. MANN, care în 1865 a colectat în nordul Dobrogei un bogat material. Colectări sporadicemai efectuează la sfârșitul secolului trecut și începutul secolului nostru L. MONTANDON, Ed. FLECK, Fr. SALAY și.a., însă cercetările sistematice datează de abia din perioada interbelică. Nume de referință în acest sens sunt cele ale lui A. CARADJA - care a atras atenția specialiștilor asupra caracterului unic al faunei de lepidoptere a acestei provincii - și A. OSTROGOVICH, care a colectat intens în sudul Dobrogei și în Cadrilater. În perioada postbelică, cercetările au o amplitudine deosebită, numeroși lepidopterologi și colecționari vizitând Dobrogea și Delta-Dunării. Menționăm astfel pe A. POPESCU-GORJ, I. DRĂGHIA, E. V. NICULESCU, I. CĂPUŞE, Fr. KÖNIG, V. OLARU, și.a., iar mai recent L. RÁKOSY, D. RUȘTI, L. SZEKELY, M. STĂNESCU.

Datorită particularităților sale, entomofauna Dobrogei este destul de bine cunoscută. S-a evidențiat astfel că, pe lângă speciile cu origine euro-asiatică și eurosiberiană, în această zonă este prezent un număr ridicat de specii de origine sudică - aşa numitele elemente irano-ponto-mediteraneene, ca și relicte ponto-caspice sau specii cu arealul restrâns la continentul european. Pe baza materialului colectat de diversi specialiști, au fost descrise o sere de specii, subspecii și forme noi pentru știință, ca și specii noi pentru fauna României sau a Europei.

În lucrarea de față, sunt prezentate o parte din rezultatele cercetărilor personale efectuate începând cu 1979 în Dobrogea. Lista sistematică și faunistică include pe lângă speciile colectate de autor în diverse puncte din sudul, estul și nordul provinciei (Fig. 1 și Fig. 2) și un număr de specii citate în literatura de specialitate, ca și specii care nu au mai fost semnalate din Dobrogea în secolul nostru. Se încearcă astfel, prezentarea unei imagini de ansamblu asupra unei secțiuni a faunei de lepidoptere a acestei provincii ca și evidențierea modificărilor suferite de entomofaună în ultimul timp.

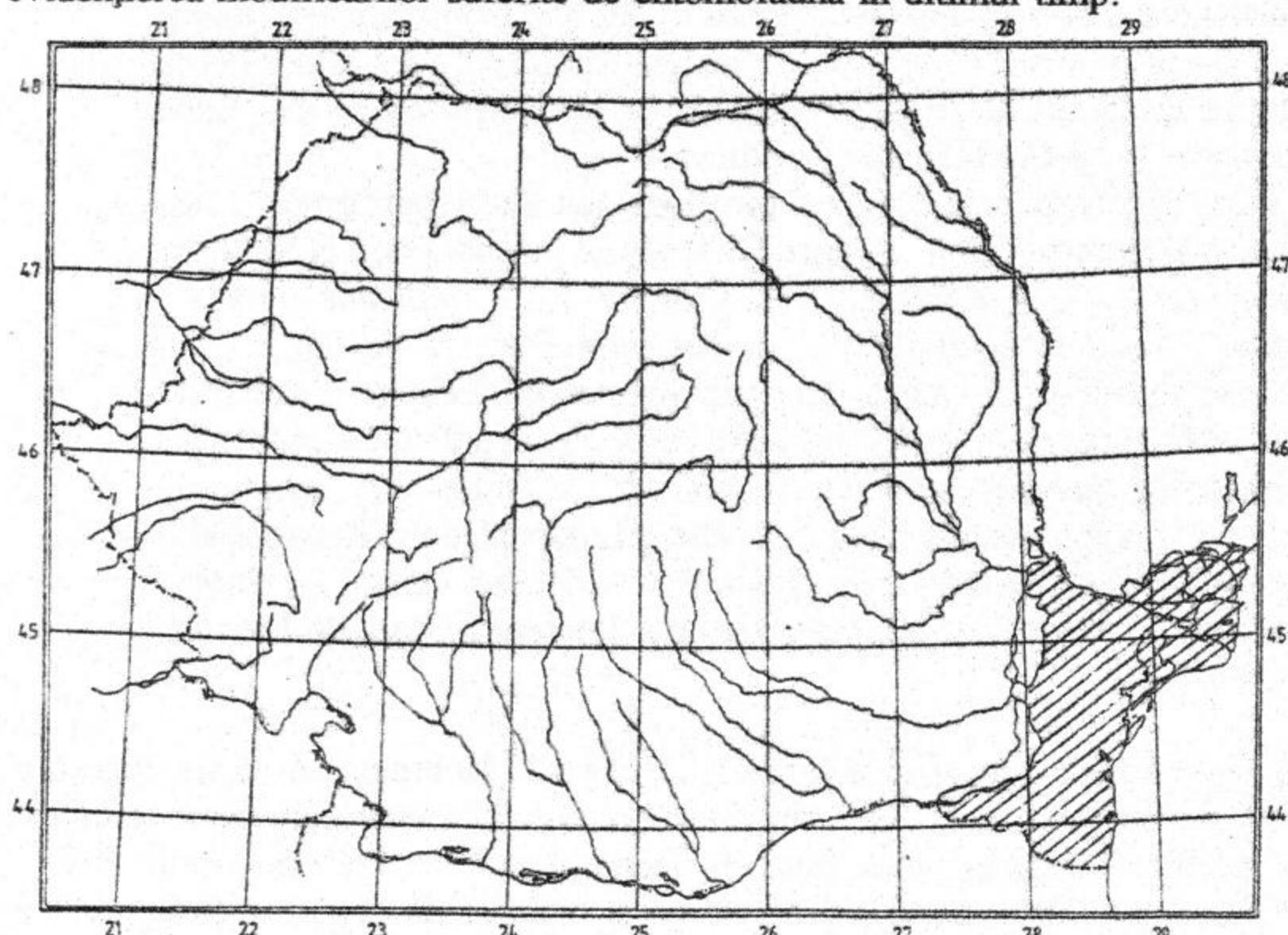

Fig. 1. Localizarea zonei studiate (Dobrogea)

Lista sistematică și faunistică

Subordinul APARASTERIA NICULESCU, 1970

Familia HESPERIIDAE LATREILLE, 1809

Erynnis tages tages LINNE, 1758

Specie silvicolă comună în zonele împădurite. Monovoltin.

1 ex. - R. Fântânița 1.V.1992. Ex. numeroase la P. Babadag, P. Hagieni (V-VIII).

Carcharodus alceae alceae ESPER, 1780

Comun, semnalat de MANN (1866) din nordul Dobrogei, de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967) de la Hagieni și P. Comorova și colectat de OSTROGOVICH de la Eforie Sud și Techirghiol (POPESCU-GORJ, 1964). OLARU (1965) îl citează de la pădurea Letea, iar STĂNESCU (1993) de la Hagieni.

5 ex. - R. Fântânița 16.V.1982, P. Hagieni 10.VII.1987 (2 ex.), Canaraua Fetii 13, 16.V.1994.

Specia poate avea 2-3 generații anuale.

Carcharodus lavatherae ESPER, 1780

Semnalat de MANN (1866) din nordul Dobrogei, de CARADJA din Cadrilater (1930) și colectat de OSTROGOVICH în 1929 la Eforie Sud (POPESCU-GORJ 1964). Personal nu am întâlnit această specie.

Carcharodus flocciferus flocciferus ZELLER, 1847

Specie comună. Semnalat de MANN (1866) de la Ciucurova și de CARADJA din Cadrilater.

6 ♂♂ - P. Hagieni 27.VII.1983, 15.VIII.1984, 10.VII.1987, 26.V. 1994; P. Babadag 28.VII.1993; Canaraua Fetii 16.V.1994. De asemenea, am întâlnit fluturele la R. Fântânița (1993). Monovoltin.

Pyrgus carthami HÜBNER, 1803

Semnalat de MANN 1866, din nordul provinciei și de CARADJA (1930) din Cadrilater.

Pyrgus malvae malvae LINNÉ, 1758

Specie rară, citată de MANN (1866) din nordul Dobrogei. OLARU îl regăsește la P. Letea (1965), iar din sud este semnalat de către POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la Hagieni și Comorova (1967).

5 ♂♂, 1 ♀ - Canaraua Fetii 13, 16.V.1994. Bivoltin

Pyrgus alveus alveus HÜBNER, 1800

De asemenea o specie rară, citată de MANN de la Tulcea (1866), de la Hagieni de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967), de la Mahmudia de KÖNIG (1968). Din Delta-Dunării

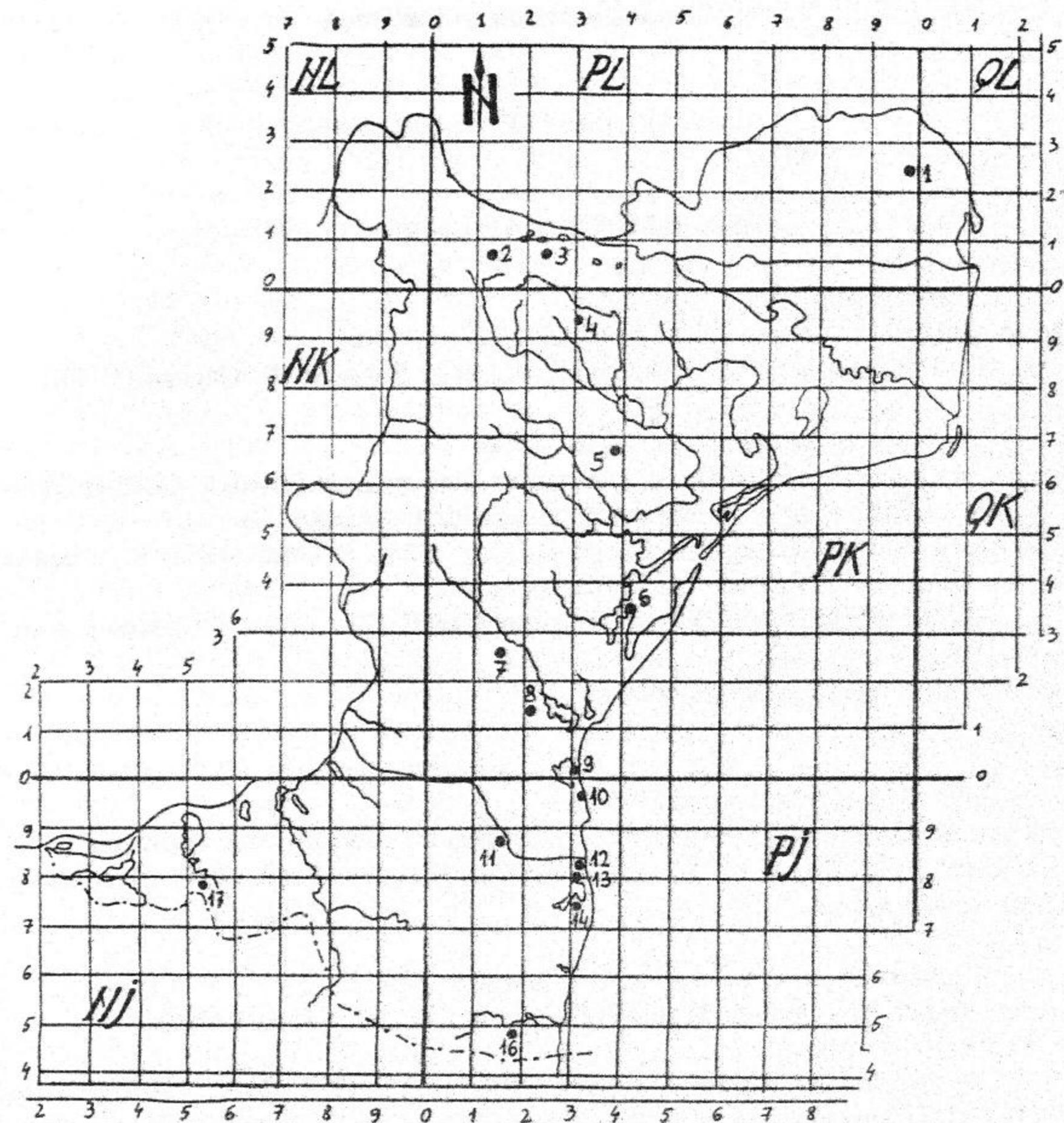

Fig. 2. Harta punctelor de colectare (Dobrogea)

1. pădurea Letea; 2. mănăstirea Cocoș; 3. mănăstirea Saon; 4. manastirea Celic Déré; 5. pădurea Babadag; 6. Histria (cetatea antică); 7. Cheile Dobrogei; 8. M. Kogălniceanu; 9. Mamaia; 10. Constanța; 11. rezervația Fântânița; 12. rezervația Agigea; 13, 14. Techirghiol; 15. Canaraua Fetii; 16. rezervația Hagieni.

este citat de la Periprava și C. A. Rosetti - POPESCU-GORJ, DRĂGHIA, 1968.
OSTROGOVICH colectase această specie la Techirghiol și Eforie Sud (POPESCU-GORJ, 1964). Personal nu am întâlnit acest fluture.

Pyrgus armoriacus persicae REV.

Specie rară, colectată de la Eforie Sud (1927) și din Cadrilater de OSTROGOVICH (POPESCU-GORJ, 1964).

Pyrgus sidae ESPER, 1784

Specie rară, întâlnită pe lizierele însorite și în zonele deschise. MANN citează acest fluture din nordul Dobrogei (1866), KÖNIG de la Băneasa (1967), iar POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la Hagieni (1967).

4 ♂♂ - P. Hagieni 10.VII.1987, 26.V.1994; Canaraua Fetii 13, 16.V.1994. Monovoltin.

Spialia sertorius HOFFMANNSEGG, 1804

Specie comună, bivoltină.

7 ex. - R. Fântânița, 26.VII.1981 (2 ex.), 31.V.1984 (3 ex.), 23. VII.1982. De asemenea am întâlnit fluturele la P. Babadag (VIII. 1993), Hagieni și Canaraua Fetii (1994).

Heteropterus morpheus PALLAS, 1771

Specie localizată, monovoltină, întâlnită în zonele împădurite.

A fost semnalat de la P. Letea de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1968).

7 ♂♂ - P. Babadag, 24.VI.1993, 20.VI.1994; 4 ♀♀ - P. Babadag, 20.VI.1994

Thymelicus acteon ROTTEMBURG, 1775

Specie semnalată de MANN din nordul Dobrogei (1866) și de CARADJA din Cadrilater.

1 ♂ - P. Babadag, 20.VI.1994.

Thymelicus lineola lineola OCHSENHEIMER, 1808

Specie monovoltină, citată de la P. Hagieni și P. Comorova -STĂNESCU (1993), respectiv POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967). A mai fost colectat de OSTROGOVICH de la Tuzla (1927), Techirghiol și Eforie Sud (1928) -POPESCU-GORJ, 1964.

Thymelicus sylvestris sylvestris PODA, 1761

Singura mențiunare a acestei specii pe teritoriul Dobrogei o datorăm lui MANN (1866). Specia ar trebui reconfirmată pentru această provincie.

Hesperia comma comma LINNÉ, 1758

Specie relativ comună, prezentă în exemplare izolate în zonele împădurite. Monovoltină.

1 ♂ - P. Babadag, 26.VII.1982. De asemenea, am întâlnit fluturele la Canaraua Fetii (VIII. 1993).

Ochlodes venatus faunus TURATI, 1905

Specie comună, bivoltină, semnalată în literatură, atât în nordul, cât și în sudul provinciei.

4 ♂♂ - P. Hagieni 10.VII.1987 (3 ex.), P. Babadag 24.VI.1993.

1 ♀ - R. Fântânița 23.VII.1982.

Exemplare izolate ale acestei specii am observat și la Canaraua Fetii (VIII. 1993).

Familia PAPILIONIDAE LATREILLE, 1809

Papilio machaon LINNÉ, 1758

Specie mai rară în Dobrogea, comparativ cu restul țării. Bivoltin. Exemplare izolate au fost întâlnite la P. Letea (25.IV.1987), Histria (8.VII.1987), P. Hagieni (10.VII.1987, 8.VIII.1992), Cernavodă (20.IX.1987).

1 ♂ - R. Fântânița, 1.V.1992.

Iphiclides podalirius SCOPOLI, 1763

Specie comună, bivoltină (III-VIII).

2 ♂♂ - Constanța, 1.II.1980 (ex. larva); R. Fântânița, 13.IV.1983.

2 ♀♀ - P. Babadag, 15.V.1980, R. Fântânița 13.IV.1983.

Zerynthia polyxena polyxena DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

MANN semnalează specia de la Tulcea (1866) în mai și iunie. De la acea dată nu mai deținem date despre această specie din Dobrogea. Prezența sa ar trebui reconfirmată.

Zerynthia cerisyi ferdinardi STICHEL, 1907

Specie rară la noi în țară, citată doar din sudul Dobrogei. POPESCU-GORJ semnalează acest fluture de la Canaraua Fetii (1957, 1958, 1960) -în NICULESCU, 1961. Ulterior, colonia de la Canaraua Fetii a fost cercetată de o serie de alți cercetători, constatănduse că este vorba de o populație viguroasă. Specia este monovoltină (V-VI).

2 ♂♂, 5 ♀♀ - Canaraua Fetii; 13, 16.V.1994.

Parnassius apollo LINNÉ, 1758

Specie citată de MANN de la Ciucurova (1866), din luna iunie.

Ulterior, nimici nu a mai citat acest fluture în Dobrogea.

Parnassius mnemosyne wagneri BRYK., 1925

Comun, fluturele zboară adesea în număr mare de exemplare în zonele împădurite. Semnalat de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967) de la P. Esechioi și P. Ciufătu (sudvestul Dobrogei). Monovoltin (V-VI).

15 ♂♂ - P. Babadag, 23.V.1982 (leg. SKOLKA V.), 11.VI.1993, 21.V. 1994; Canaraua Fetii, 13, 16.V.1994.

6 ♀♀ - P. Babadag 23.V.1982 (leg. SKOLKA V.), 11.VI.1993 (3 ex.); Canaraua Fetii, 16.V.1994 (2 ex.).

Familia PIERIDAE DUPONCHEL, 1832

Leptidea sinapis LINNÉ, 1758

Specie rară comparativ cu restul jării. Trivoltin, fluturele a fost citat de la P. Letea de OLARU și colab. (1965) și de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967).

Personal am întâlnit fluturele la P. Hagieni (14.VII.1993) și P. Babadag (9.VII.1992, 34.VI.1993) în exemplare izolate.

6 ♂♂ - Canaraua Fetii, 16.V.1994; P. Babadag, 20.VI.1994 (5 ex.).

Anthocars cardamines meridionalis VERITY, 1908

Specie comună, monovoltină, zburând în exemplare numeroase în aprilie și mai. Numeroase exemplare la Canaraua Fetii, P. Hagieni, R. Fântânița, P. Babadag - 13-24.V. Dacă primăvara este friguroasă, fluturii pot fi întâlniți până în mijlocul lunii iunie (ex. 1993, când la 11.VII., încă mai zburau exemplare ale acestei specii la P. Babadag).

Euclōe ausonia HÜBNER, 1804

Specie rară, de origine sudică, semnalată de MANN de la Tulcea (1866), de NICULESCU de la Niculițel (1964) și de POPESCU-GORJ de la Canaraua Fetii, P. Hagieni și P.

Comorova (1967).

Adulții zboară în locurile deschise și în liziere, în unii ani, în număr ridicat. Bivoltin.

12 ♂♂ - R. Fântânița 13. IV - 13.V.

Au fost, de asemenea, colectate 2 ♀♀ aparținând f. *gigantea* CARADJA la P. Hagieni - 11.VI.1992, 26.V.1994.

Aporia crataegi LINNÉ, 1758

MANN citează fluturele din nordul Dobrogei, iar POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la Hagieni (1967). OSTROGOVICH îl colectase de asemenea de la Techirghiol (1927 -POPESCU-GORJ, 1964).

Specie rară în Dobrogea.

1 ♂ - P. Babadag 21.V.1994.

Pontia daplidice LINNÉ, 1758

Specie foarte comună în toată Dobrogea. Prezintă 3-4 generații anuale.

4 ♂♂, 4 ♀♀ - 13.IV-6.X., Constanța, Techirghiol, M. Kogălniceanu, R. Fântânița.

Pieris napi merdionalis HEYNE, 1895

Foarte comun de primăvara până toamna, în trei generații.

5 ♂♂, 3 ♀♀ - 28.III-13.VIII, R. Agigea, R. Fântânița.

Peste tot în Dobrogea, în exemplare numeroase.

Pieris rapae rapae LINNÉ, 1758

Că și specia precedentă, comun și întâlnit peste tot în 3-4 generații anuale.

5 ♂♂, 4 ♀♀ - 28.III - 6.X. R. Agigea, Constanța, R. Fântânița, M. Kogălniceanu, Histria, Techirghiol, P. Babadag.

Pieris brassicae LINNÉ, 1758

Mai puțin comun decât celelalte două specii ale genului, zburând în exemplare izolate. Trivoltin.

1 ♂ - P. Comorova 1.V.1981. De asemenea, am întâlnit acest fluture la Fântânița, Constanța, Babadag, Hagieni, Canaraua Fetii.

Colias erate erate ESPER, 1803

Specie foarte comună în Dobrogea, începând cu a doua jumătate a deceniului 1960-70.

Bivoltin, fluturele zboară din iulie și până în noiembrie, a doua generație, fiind mult mai numerosă.

32 ♂♂, 14 ♀♀ - 8.VII - 15.XI., R. Fântânița, Constanța, Mamaia, M. Kogălniceanu, Techirghiol, Histria, P. Babadag, P. Hagieni.

Colias myrmidone myrmidone ESPER, 1781

Specie rară, citată de MANN de la Telița (mai, 1866). Trivoltin, fluturele poate fi întâlnit în exemplare izolate în zonele deschise.

3 ♀♀ - R. Fântânița, 15.XI.1980, 3, 18.X.1981, 12.IX.1982 (2 ex.), M. Kogălniceanu, 9.X.1982, Constanța, 12.X.1982.

Colias hyale hyale LINNÉ, 1758

Specie mult mai rară în Dobrogea, comparativ cu restul țării. A fost citat de MANN din nordul Dobrogei (1866), de la Comorova și Hagieni - POPESCU-GORJ și DRĂGHIA, 1967, STĂNESCU, 1993.

2 ex. - Constanța, 13.IX.1982; P.Hagieni, 8.VII.1992.

Colias croceus croceus FOURCROY, 1785

Este una din cele mai comune specii de ropalocere din Dobrogea. Tetravoltin, generația a III-a fiind cea mai numeroasă.

31 ♂♂, 22 ♀♀ - 8.VII - 17.XI - Constanța, Mamaia, R. Fântânița, M. Kogălniceanu, Histria, Techirghiol, Comorova, P. Babadag, Celic Déré; de asemenea, am întâlnit fluturele la R. Agigea și Canaraua Fetii.

Colias chrysotheme ESPER, 1791

Fluturele este citat de MANN de la Tulcea (mai, 1865), iar CARADJA îl semnalizează din Cadrilater. De la semnalarea lui MANN nu mai deținem date despre prezența acestei specii pe teritoriul Dobrogei, simțindu-se nevoie unei reconfirmări.

Gonepteryx rhamni transiens VERITY, 1913

Specie comună, monovoltină, întâlnită în exemplare izolate de primăvara și până în mijlocul verii.

3 ♂♂, 4 ♀♀ - 13.IV. - 27.VII, Hagieni, Agigea, R. Fântânița, P. Babadag, P. Comorova.

Familia NYMPHALIDAE SWAINSON, 1829

Apatura metis FREYER, 1828

Specie semnalată în literatură din zona luncii Dunării - Oltina, Cernavodă, Hârșova - în exemplare numeroase (NICULESCU, 1965).

În partea de est a Dobrogei nu am întâlnit acest fluture.

Limenitis reducta STAUDINGER, 1901

Citat de MANN de la Malcoci (1866), în luna iulie. Ulterior, nimeni nu a mai semnalat această specie în Dobrogea.

Neptis sappho PALLAS, 1771

Ca și în cazul speciei precedente, de la semnalările lui MANN - Telița și Tulcea - acest fluture nu a fost regăsit în Dobrogea.

Polygonia c-album LINNÉ, 1758

Specie comună, bivoletină, întâlnită frecvent în zonele împădurite și în localități.

4 ♂♂ - Celic -Déré, 17.VII.1980 (2 ex.), P. Hagieni, 20.VI.1983, 10. VII.1987. De asemenea, am întâlnit această specie la Babadag, R. Fântânița, Constanța.

Polygonia egea CRAMER, 1775

Specie de origine sudică. A fost semnalată în sudul extrem al provinciei în 1865 (NICULESCU, 1965), dar de atunci nu mai există nici o mențiune despre acest fluture pe teritoriul țării noastre.

Nymphalis w-album SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie colectată în Cadrilater de OSTROGOVICH (POPESCU-GORJ, 1964), prezența sa fiind problematică pe teritoriul Dobrogei la ora actuală.

Nymphalis polychloros LINNÉ, 1758

Fluture monovoltin, întâlnit primăvara devreme și uneori toamna, adulții prezentând atât diapauză hibernală, cât și estivală.

1 ♂ - Comorova 22.III.1981. Exemplare ale acestei specii am întâlnit la Constanța, Techirghiol, Eforie Sud.

Inachis io LINNÉ, 1758

Specie comună, monovoltină, ce zboară din martie și până în august.

Prezent în localități și în zonele împădurite.

3 ♂♂ - Hagieni, 10.VII.1987.

2 ♀♀ - Celic Déré, 18.VII.1980; P. Hagieni, 10.VII.1987.

Întâlnit și la Constanța, Histria, P. Babadag.

Aglais urticae urticae LINNÉ, 1758

Specie relativ comună, cu abundență aleatorie, bivoltin. Citat de la Hagieni de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967).

3 ♂♂ - Constanța, 7.II.1981 (ex. hibernant), 2.IV.1982; Hagieni, 26. V.1994.

Întâlnit de asemenea la Celic Déré și Babadag. În 1980, 1981 și 1982, fluturele a fost foarte comun, după 1983 să devină destul de rar.

Vanessa atalanta LINNÉ, 1758

Comun, fluturele zboară în exemplare izolate din martie, până în octombrie. Am întâlnit această specie în toate punctele de colectare.

2 ♂♂ - P. Babadag, 20.IX.1981; Constanța, 4.V.1983.

1 ♀ - Constanța, 24.VI.1983.

Vanessa (Cynthia) cardui LINNÉ, 1758

Specie foarte comună, întâlnită pretutindeni în martie, când sosesc primele exemplare imigrante din sud și până în octombrie-noiembrie. În iulie 1980 am putut observa mii de exemplare aparținând acestei specii pe taluzul șoselei Constanța-Tulcea.

Araschnia levana LINNÉ, 1758

Specie destul de rară, preferând lizierele. Ocazional și în localități. Citat de la Babadag și Slava Cercheză de STĂNESCU și RUȘTI (1992).

-*A. levana levana* LINNÉ, 1758 1♂ - R. Fântânița, 13.IV.1983

-*A. levana prorsa* LINNÉ, 1758 1♂♂ - R. Fântânița, 26.VII.1981,

P. Hagieni, 20.VI, 17.VII.1983, 10.VII.1987; P. Babadag, 20.VI.1994.

În pădurea Babadag este destul de comun în zona campingului. Generația estivală mult mai numeroasă decât cea vernală.

Melitea maturna LINNÉ, 1758

Specia a fost citată de MANN de la Telija și Ciucorova (1866), ulterior nemaifiind găsită

in Dobrogea.

Melitea aurinia aurinia ROTTEMBURG, 1775

Specie semnalată de MANN de la Ciucurova, din luna iunie (1866). Ca și specia precedentă, de la acea dată nu a mai fost întâlnit în Dobrogea.

Melitea trivia trivia DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Bivoltin, fluturele este întâlnit mai ales în zonele împădurite.

2 ♂♂ - P. Hagieni, 27.VII.1983, 15.VIII.1984; P. Babadag, 17.VI. 1993; R. Agigea, 16.VIII.1993.

2 ♀♀ - P. Hagieni, 27.VII.1987 (2 ex.).

Melitea dydima ESPER, 1779

Specie rară în Dobrogea, comparativ cu alte zone din țară.

2 ♂♂ - R. Fântânița, VII.1982; P. Hagieni, 20.VI.1983.

1 ♀ - P. Babadag, 5.VIII.1993.

Melitea cinxia cinxia LINNÉ, 1758

MANN o citează din nordul Dobrogei, POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la Bădeasa (1967), iar KÖNIG de la Murfatlar (în NICULESCU, 1965). Monovoltin, fluturele este abundant în unele zone.

13 ♂♂ - P. Hagieni, 23.V.1993; P. Babadag, 11.VI.1993 (2 ex.), 21. V.1994 (2 ex.); Canaraua Fetii, 13, 16.V.1994 (8 ex.).

6 ♀♀ - Canaraua Fetii, 13, 16.V.1994; P. Babadag, 21.V.1994 (2 ex.); P. Hagieni, 26.V.1994.

Melitea arduinna arduinna ESPER, 1784

Specie foarte rară, de origine mediteraneană. MANN o citează din nordul Dobrogei (1866) și NICULESCU de la Niculițel (1965).

Alte semnalări în legătură cu această specie nu se mai cunosc.

Melitea diamina LANG, 1789

MANN (1866) o semnalează de la Ciucurova, iar KÖNIG, de la Băneasa (în NICULESCU, 1965). Personal nu am întâlnit această specie.

Melitea athalia athalia ROTTEMBURG, 1775

Specie citată de MANN (1866) din Dobrogea de nord și colectată de OSTROGOVICH din Cadrilater (în POPESCU-GORJ, 1964).

8 ex. - Babadag, 20.VI.1994. Prezent în exemplare numeroase.

Melitea phoebe phoebe DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Bivoltină, destul de rară în Dobrogea. În literatură este citată de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la Băneasa și Hagieni ca și de la Oltina și de KÖNIG de la Murfatlar (în NICULESCU, 1965).

2 ♂♂ - Valu lui Traian, VII.1979; R. Fântânița, 31.V.1984.

La Canaraua Fetii există o populație destul de viguroasă; am colectat în VIII.1993 și V.1994, mai mulți ♂♂ și ♀♀ obsolete.

Boloria selene selene DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie silvicolă, destul de rară și localizată în Dobrogea.

2 ex. - Valu lui Traian, 15.V.1980.

De asemenea, am întâlnit această specie și în sudul pădurii Babadag.

Boloria euphrosyne euphrosyne LINNÉ, 1758

De la semnalarea lui MANN - Tulcea, mai 1865 - nici această specie nu a mai fost citată pe teritoriul Dobrogei, la ora actuală fiind probabil dispărută din regiune.

Boloria dia LINNÉ, 1767

Rară în Dobrogea, comparativ cu restul țării. MANN o citează din nordul provinciei (1866). Personal, am observat exemplare izolate aparținând acestei specii la P. Hagieni - 20.V.1983 - și la P.Babadag - 22.VIII.1992.

Argynnis (brenthis) hecate hecate DENIS SCHIFFERMÜLLER, 1775

După ce MANN semnalează această specie de la Tulcea și Ciucurova (1866), nu mai găsim date care să-i ateste prezența pe teritoriul Dobrogei.

Argynnis (Brenthis) ino ino ROTTEMBURG, 1775

Specie silvicolă, monovoltină, citată pentru Dobrogea doar de MANN (1866) de la Ciucurova.

1 ♂ - P.Babadag, 24.VI.1993.

Argynnis (Brenthis) daphne daphne DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie monovoltină, citată de MANN (1866) din nordul provinciei.

1 ♂ - P. Babadag, 20.V.1994.

Argynnis lathonia LINNÉ, 1758

Monovoltin, fluturele este comun în toată Dobrogea. A fost observat în exemplare izolate în toate punctele de colectare.

2 ♂♂ - P. Babadag, 3.V.1980; R. Fântânița, 18.VII.1982.

De asemenea, am întâlnit această specie la P.Hagieni, Canaraua Fetii, Mamaia, s.a.

Argynnis niobe niobe LINNÉ, 1758

Specie silvicolă, monovoltină, citată de la Tulcea și Ciucurova de MANN (1866) și de CARADJA din Cadrilater (1931).

1 ♂ - P.Babadag 20.VI.1994. Prezent în exemplare izolate.

Argynnis adippe adippe DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Silvicol și monovoltin, fluturele este frecvent în pădurile din nordul provinciei. La Fântânița am observat exemplare izolate.

Numerioase exemplare la Celic Déré - VII.1980 și Babadag VII.1980, 1981, 1982, 1994, în special în partea de nord a pădurii. Predominau exemplare aparținând f. *cleodoxa* OCHSENHEIMER.

Argynnis aglaja aglaja LINNÉ, 1758

MANN citează această specie de la Tulcea, din luna iulie (1865). Rară în Dobrogea. Monovoltină.

1 ♂ - P.Babadag, 28.VII.1993

Argynnис laodice laodice PALLAS, 1771

Citat de FLECK de la Babadag (1899, în NICULESCU, 1965). Ulterior fluturele nu a mai fost găsit, prezența sa necesitând reconfirmare.

Argynnис paphia paphia LINNÉ, 1758

Este cea mai comună specie a genului, prezentă în toate zonele împădurite. Poate fi întâlnit din iunie până în septembrie. Am întâlnit specia la Celic Déré, P. Babadag, P. Hagieni, Canaraua Fetii.

Argynnис pandora DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Comun, ceva mai rar decât precedenta. În Dobrogea este mai frecvent, comparativ cu alte regiuni.

6 ♂♂, 7 ♀♀ - V-VII, P.Hagieni. De asemenea, am întâlnit acest fluture la P. Babadag (11.VI.1993) și Canaraua Feti (11.VIII.1993). La Hagieni, în unii ani, este mai numeros ca specia precedentă.

Familia SATYRIDAE BOISDUVAL, 1833

Agapetes galathea scolis FRUHSTORFER, 1917

Specie comună, monovoltină (VI-VIII), prezentă în unii ani în număr foarte mare. Peste tot în Dobrogea.

2 ♂♂ - P. Hagieni, 20.V.1983, 10.VII.1987.

4 ♀♀ - R. Fântânița, 18.VII.1982 (2 ex.), P. Babadag, 26.VIII.1982, (2 ex.).

Pararge aegeria tircis BUTLER, 1867

Silvicol, bivoltin, mai rar în Dobrogea, comparativ cu restul țării.

3 ♂♂ - P.Babadag, 20.IX.1981, 26.VII.1982, 21.V.1994

Pararge (Lasiomata) megera megera LINNÉ, 1758

Destul de rar, bivoltin.

3 ♂♂ - Cheile Dobrogei, 2.V.1981, Canaraua Fetii, 13.V.1994; ex. izolate la P. Hagieni (V-VIII).

Pararge (Lasiomata) maera maera LINNÉ, 1758

Frecvent, bivoltin, atât în locuri deschise, cât și în păduri și localități.

7 ♂♂ - R. Fântânița, 24.V.1981, 31.V.1984; Canaraua Fetii, 13, 16.V. 1994; P. Babadag, 21.V.1994; P.Hagieni, 26.V.1994.

5 ♀♀ - R.Fântânița, 24.V.1981, 31.V.1984; Canaraua Fetii, 13, 16.V. 1994; P. Hagieni, 26.V.1994.

Satyrus (Hipparchia) fagi SCOPOLI, 1763

Specie silvicolă, relativ comună în pădurile din zona Babadag și Celic Déré. Monovoltin, fluturele poate fi abundant în unii ani.

4 ♂♂ - Celic Déré, 16.VII.1980, P. Babadag, 23.VII.1981, 29.VII, 22.VIII.1992.
1 ♀ - P. Babadag, 23.VII.1981.

Satyrus (Hipparchia) semele cadmus FRUHSTORFER, 1908

Comun, monovoltin, proterandric, fluturele preferă zonele împădurite.

2 ♂♂, 3 ♀♀ - 17.VII-20.IX., P.Babadag, Celic Déré. De asemenea, am întâlnit fluturele la R. Fântânița și P. Hagieni.

Satyrus (Neohipparchia) statilinus statilinus HUFNAGEL, 1776

Monovoltin, destul de comun pe pantele însoțite ale dealurilor în august-septembrie. În unii ani poate fi abundant. Semnalat de la P. Letea de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1968).

4 ♂♂ - R. Fântânița, 12.IX.1982, 15.VIII.1984, 2.VIII.1986.

5 ♀♀ - P. Babadag, 20.IX.1981; R. Fântânița, 12.IX.1982.

Satyrus (Chazara) briseis LINNÉ, 1758

Specie de origine sudică, semnalată de MANN de la Tulcea (1865). De atunci, nu a mai fost citată în Dobrogea, prezența sa necesitând o confirmare.

Satyrus (Brinthesia) circe circe FABRICIUS, 1775

Destul de rară, monovoltină, specia populează aceleași biotopuri ca și precedenta.

3 ♂♂ - Celic Déré, 18.VII.1980; 20.VII.1980, 23.VII.1981.

3 ♀♀ - P. Babadag, 23.VII.1981, 20.IX.1981.

Satyrus (Arethusana) arethusa arethusa DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie comună, monovoltină, întâlnită în aceleași biotopuri ca și *S. statilinus*, din iulie și până în septembrie.

11 ♂♂, 5 ♀♀, 26.VII-11.VIII, la R. Fântânița și Canaraua Fetii.

Satyrus (Minois) dryas SCOPOLI, 1763

Specie silvicolă, destul de comună. Mai rară în Dobrogea față de restul țării.

2 ♂♂ - Fântânița, 23.VII.1982, Babadag, 26.VII.1982.

Erebia aethiops ESPER, 1775

MANN semnalează acest fluture din nordul Dobrogei - Telița (1866) Actualmente nu se mai întâlnește pe teritoriul acestei provincii, dispariția sa, ca și a altor specii, fiind în strânsă legătură cu reducerea drastică a suprafețelor împădurite.

Erebia medusa DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Situația acestei specii este identică cu cea a precedentei, de la semnalarea lui MANN (Ciucurova, luna iunie) nemaiexistând date despre prezența acestei specii pe teritoriul Dobrogei.

Maniola jurtina jurtina LINNÉ, 1758

Specie foarte comună, bi- sau trivoltină, întâlnită în toate punctele de colectare (V-X).

3 ♂♂, 2 ♀♀ - 20.VI-23.VII, la R. Fântânița, P. Hagieni, Comorova.

Hyponephele lyacon lyacon KUEHN, 1774

Citat din nordul Dobrogei de MANN și din Deltă - Periprava, C. A. Rosetti - de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1968).

Personal nu am întâlnit această specie.

Hyponephele lupina lupina COSTA, 1835

Semnalat de OLARU și colab. (1965) de la pădurea Letea sub denumirea de *H. lyacon* ab. *lupinus* COSTA. De asemenea, citat din Deltă de POPESCU-GORJ.

Aphantopus hyperanthus LINNÉ, 1758

Specie silvicolă, monovoltină (VII-VIII), cu abundență aleatorie.

Exemplare izolate la Babadag și P. Hagieni.

Pyronia tithonus tithonus LINNÉ, 1771

Fluture citat de MANN din nordul Dobrogei (1866). Prezența sa necesită a fi reconfirmată.

Pyronia cecilia VALLANTIN, 1894

Specie mediteraneană, citată de MANN din nordul provinciei. Dat fiind arealul actual al acestei specii, prezența sa pare puțin probabilă în fauna țării noastre.

Coenonympha pamphilus pamphilus LINNÉ, 1758

Este una dintre cele mai comune specii de ropaiocere din Dobrogea, zburând din mai până în octombrie. Prezent în toate punctele de colectare.

2 ♂♂ - R. Fântânița, 15.V.1980; Comorova, 23.V.1981.

1 ♀ - R. Fântânița, 31.V.1984.

Coenonympha arcania arcania LINNÉ, 1761

Specie semnalată de MANN în nordul Dobrogei (1866) și colectată de OSTROGOVICH în Cadrilater (1930, în POPESCU-GORJ, 1964).

Personal, nu am întâlnit această specie.

Coenonympha glycerion glycerion BORKHAUSEN, 1788

Specie rară în Dobrogea.

5 ♂♂ - P. Hagieni, 15.VIII.1984; Canaraua Fetii; 13, 16.V.1994; P. Babadag, 21.V.1994.

1 ♀ - P. Babadag, 20.VI.1994.

Familia NEMEOBIIDAE BATES, 1868

Hamearis lucina LINNÉ, 1758

Semnalat de la Tulcea de MANN, din luna mai (1866). Foarte rar în Dobrogea, comparativ cu restul țării. Personal nu am întâlnit această specie.

Familia LYCAENIDAE LEACH, 1815

Quercusia quercus quercus LINNÉ, 1758

Specie silvicolă, monovoltină (VI-VIII). Semnalată de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA de la

Periprava (1968) și de POPESCU-GORJ și OOLARU de la Caraorman (1971).

2 ♂♂ - P. Hagieni, 20.VI.1983; R. Fântânița, 2.VIII. 1986.

2 ♀♀ - P. Babadag, 26.VII.1982 (2 ex.).

Strymon (Nordmannia) accaciae FABRICIUS, 1781

Specie rară, citată de MANN (1866) din nordul Dobrogei și colectată de OSTROGOVICH din Cadrilater (POPESCU-GORJ, 1964). Monovoltină.

1 ♂ - P. Hagieni, 20.VI.1983.

Strymon (Nordmannia) ilicis ilicis ESPER, 1779

MANN semnalează acest fluture în iunie (1866) din Dobrogea de nord, iar POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967) îl citează din P. Hagieni și Comorova. Monovoltin. (VI-VII).

2 ♂♂ - P. Babadag, 20.VI.1994. Ex. izolate la P. Hagieni - 14.VII.1993.

Strymon spini DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie monovoltină, localizată, în exemplare destul de numeroase.

6 ♂♂ , 2 ♀♀ - P. Hagieni, 20 VI.1983. De asemenea, am întâlnit specia la Fântânița.

Strymon w-album KNOCH, 1782

Specie localizată și rară, monovoltină.

1 ♂ - P. Hagieni, 20.VI.1983. Am întâlnit fluturele și la Canaraua Fetii (VIII.1993).

Callophrys rubi LINNÉ, 1758

Localizat în zonele împădurite. Destul de rar. Monovoltin.

3 ♂♂ - P. Hagieni, 20.VI.1983; Canaraua Fetii, 13, 16.V.1994.

Am întâlnit, de asemenea, fluturele la Babadag - VII.1983.

Tomares nogelii dobrogensis CARADJA, 1895

MANN semnalează această specie de la Tulcea, din luna iunie (1866).

Rar, fluturele a mai fost citat din sudul Moldovei și al Basarabiei.

Lycaena phlaeas phlaeas LINNÉ, 1761

Comun, fluturele poate fi întâlnit din iunie până în octombrie, în 2-3 generații anuale.

8 ♂♂, 3 ♀♀ - 20.VII - 12.X. P. Hagieni, Techirghiol, Constanța.

Întâlnit, de asemenea, la R. Fântânița, P. Babadag, R. Agigea.

Lycaena dispar rutilus WERNBERG, 1864

Specie comună, îndeosebi în Deltă și Lunca Dunării, prezența sa fiind condiționată de existența surselor de apă în apropierea căror trăiește planta gazdă.

1 ♂ - R. Fântânița, 26.VII.1981.

3 ♀♀ - Saon, 19.VII.1980 (2 ex.); P. Hagieni, 26.V.1994.

Lycaena alciphron ROTTEMBURG, 1775

Citat de MANN din nordul Dobrogei, luna VI (1866). Alte semnalări ale acestei specii din Dobrogea nu se mai cunosc.

Lycaena tityrus PODA, 1761

MANN (1866) citează această specie din nordul provinciei, iar OSTROGOVICH o colectează din Cadrilater (în POPESCU-GORJ, 1964).

Prezența sa necesită o reconfirmare.

Lycaena hippothoe LINNÉ, 1761

În afară de semnalarea lui MANN-Telița, iunie 1865-nu mai există alte date despre prezența acestei specii în Dobrogea. Ca și *L. alciphron*, este puțin probabil să mai existe la ora actuală pe teritoriul dobrogean, dat fiind că ambele specii sunt iubitoare de climat mai umed și mai rece.

Lycaena thersamon thersamon ESPER, 1784

Specia a fost colectată de OSTROGOVICH de la Techirghiol (în POPESCU-GORJ, 1964) și semnalat de OLARU și colab. de la Letea. Secie destul de rară și localizată.
Ex. izolate la Canaraua Fetii - 11.VIII.1993, 13,16.V.1994.

Lampides boeticus LINNÉ, 1767

Element migrator mediterranean , citat pentru prima dată de MANN de la Malcoci (iulie 1865). Recent, specia a fost regăsită de RUȘTI (1993) pe grindul Gorgova, 21.VIII.1992.

Syntarucus pirithous LINNÉ, 1767

Specie migratoare de origine sudică. Colectat din Cadrilater de OSTROGOVICH (în POPESCU-GORJ, 1964) și de CARADJA (1930), iar mai recent de KÖNIG de la Sulina, 15. VII.1961.

1 ♀ - P. Hagieni, 27.VII.1983.

Tarucus balkanicus FREYER, 1845

De asemenea element migrator. De la semnalarea lui MANN (Tulcea-1866), specia nu a fost regăsită, însă, prezența sa nu este exclusă.

Everes argiades PALLAS, 1771

MANN citează această specie din nordul Dobrogei (1866). Prezența sa necesită a fi reconfirmată.

Everes alcetas HOFFMANNSEGG, 1809

Specie rară în Dobrogea.

1 ♀ - P. Hagieni, 15.VIII.1984

Everes decoloratus STAUDINGER, 1896

Specie colectată de OSTROGOVICH din Cadrilater (în POPESCU-GORJ, 1964). Prezența sa în sudul Dobrogei nu este total exclusă.

Cupido minimus FUSSLY, 1775

MANN citează acest fluture din nordul Dobrogei (iunie-iulie, 1865). Prezența sa se cere reconfirmată.

Specie comună, trivoltină, mai ales în zonele deschise cu vegetație de stepă. Exemplare numeroase de la P. Hagieni, P. Babadag, dar și din Constanța. 1 ♂ - Hagieni, 20.VI.1983.

Plebejus pylaon sephyrus FRIVALDSKY, 1835

Specie mediterraneană, destul de rară și localizată. Citată de la Hagieni de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967).

3 ♂♂ - P. Hagieni, 23.V.1993 (2 ex.), 26.V.1994.

2 ♀♀ - P. Hagieni, 13.V.1993, 26.V.1994.

Eumedonia eumedon ESPER, 1780

Semnalată de MANN (1866) din împrejurimile Tulcei. Prezența sa se cere reconfirmată.

Aricia agestis DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie bivoltină, întâlnită peste tot, în exemplare izolate.

11 ex. - 22.V-12.IX, la Fântânița, P. Hagieni, R. Agigea, Canaraua Fetii.

Aricia anteros FREYER, 1939

Specie semnalată de MANN de la Ciucurova (1866) și colectată de OSTROGOVICH din Cadrilater (în POPESCU-GORJ, 1964). Prezența sa ar trebui reconfirmată.

Cyaniris semiargus ROTTEMBURG, 1775

MANN citează acest fluture de la Tulcea și din împrejurimi (1866). Datorită modificărilor ecologice care au avut loc între timp, nu credem că această specie mai poate fi găsită în Dobrogea.

Agrodiaetus admetus ESPER, 1785

Semnalată de MANN de la Ciucurova (1866), specia este citată și de HIGGINS și RILEY (1975) de pe teritoriul Dobrogei. Personal nu am întâlnit această specie.

Polyommatus icarus ROTTEMBURG, 1775

Extrem de frecvent, în toate biotopurile cercetate. 3-4 generații anuale (V-IX).

f. ceronus, ESPER - 2 ♀♀ - R. Fântânița, 10.X.1980, 12.IX.1982.

Polyommatus dorylas DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

MANN citează acest fluture de la Telița (1866). Prezența acestei specii este puțin probabilă este puțin probabilă în Dobrogea la ora actuală.

Polyommatus amanda SCHNEIDER, 1792

Fluture semnalat de MANN de la Ciucurova, în mai-iulie (1866) și de CARADJA de la Techirghiol (1931).

Prezența sa ar trebui, de asemenea, reconfirmată.

Polyommatus thersites CANTENER, 1834

Specie relativ rară.

1 ♂ - R. Fântânița, 12.IX.1981. De asemenea, am întâlnit specia la P. Hagieni și la

Canaraua Fetii.

Polyommatus (Meleageria) daphnis DENIS & SCHIFFERMÜLLER, 1775

Specie silvicolă, monovoltină, comună.

10 ♂♂, 10 ♀♀ - 16.V-20.IX, la Hagieni, R. Fântânița, P. Babadag.

f. *steeveni* TREITSCHE - P. Babadag, IX.1981, VIII.1993.

Polyommatus (Lysandra) coridon coridon PODA, 1761

Specie rară în Dobrogea. În sud a fost citată de la Canaraua Fetii de POPESCU-GORI și DRĂGHIA (1967), iar în Deltă de la P. Letea de OLARU și colab. (1965) și de POPESCU-GORI și DRĂGHIA (1968).

2 ♂♂ - P. Babadag, 20.IX.1981; P. Hagieni, 20.VI.1983.

1 ♀ - P. Hagieni, 20.VI.1983 (leg. SKOLKA V.).

Polyommatus (Lysandra) bellargus bellargus ROTTEMBURG, 1775

Specie comună, întâlnită pretutindeni, bivoltină.

8 ♂♂, 2 ♀♀ - 13.V-9.X, la P. Hagieni, R. Fântânița, Techirghiol, P. Babadag, Canaraua Fetii.

Abrevieri: P = Pădure; R = Rezervație; ex. = exemplar(e); f. = forma.

Coordonatele arealografice UTM ale punctelor de colectare (după LEHRER & LEHRER, 1990)

Canaraua Fetii-NJ 57; P. Hagieni-PJ 14; P. Comorova-PJ 25; Techirghiol (maiurile lacului)-PJ 27, PJ 37; R. Agigea-PJ 38; Constanța (oraș)-PJ 39; Mamaia-PJ 39; Valu lui Traian-PJ 28; R. Fântânița-PJ 18; Mihail Kogălniceanu-PK 21; Histria (cetate)-PK 43; Cheile Dobrogei-PK 12; P. Babadag (zona de sud-est a pădurii)-PK 36, PK 37; mănăstirea Celic Déré-PK 29/PK 39; mănăstirea Saon-PL 20; Niculițel-mănăstirea Cocoș-PL 10; P. Letea-PL 92 (indicativele sunt pentru pătrate de 10 x 10 km.).

Concluzii. În lista faunistică sunt citate 136 de specii de lepidoptere diurne repartizate astfel: fam. Hesperiidae, 16 specii; fam. Papilionidae, 6 specii¹; fam. Pieridae, 14 specii; fam. Nymphalidae, 34 specii; fam. Satyridae, 21 specii; fam. Nemeobiidae, 1 specie și fam. Lycaenidae, 44 specii.

Caracterul specific Dobrogei este dat de numărul ridicat de elemente de origine sudică-asa numitele specii irano-ponto-mediteraneene, care, fie că nu se întâlnesc (Dobrogea constituind limita nordică a arealului), fie că se reîntâlnesc doar în acele regiuni unde se face similitudine climatului mediteranean. Din prima categorie fac parte specii ca *Z. cerisyi ferdinardi*, *E. ausonia*, *P. egea*, *M. arduinna* s. a., iar din a doua *S. statilinus*.

Pe lângă aceste specii, merită menționate speciile migratoare de origine sudică: *L. boeticus* și *L. pirithous*, prezente în exemplare izolate în unii ani și pe teritoriul Dobrogei.

Comparând datele existente în literatura de specialitate cu lista de referințe,

¹ prezența în Dobrogea a lui *Archon apollinus* HERBST (menționat de HIGGINS și RILEY, 1775) este prea puțin probabilă, motiv pentru care nu a fost inclus în lista sistematică și faunistică.

Cupido osiris MEIGEN, 1829

Situația este similară cu cea de la specia precedentă. MANN îl semnalează de la Telița, iar OSTROGOVICH îl colectează din Cadrilater (POPESCU-GORJ, 1964). Este necesară reconfirmarea prezenței acestei specii în Dobrogea.

Celastrina argiolus LINNÉ, 1758

Specie comună, bivoltină. Prima generație de regulă mai abundantă.
2 ♂♂ - Constanța, 19.VI.1983, P. Hagieni, 15.VIII.1984. Întâlnită, de asemenea, la Fântânița, P. Babadag, Techirghiol, și. a.

Glaucopsyche alexis PODA, 1761

Specie monovoltină, comună în mai.
4 ♂♂ - Comorova, 23.V.1981 (2 ex.); R. Fântânița, 15.V.1982; P. Babadag, 21.V.1994.
1 ♀ - R. Fântânița, 15.V.1982.
Am întâlnit, de asemenea, specia la Constanța și P. Hagieni.

Maculinea arion LINNÉ, 1758

Specie silvicolă monovoltină (VII-VIII).
3 ♂♂, 3 ♀♀ - VII.1983, 1987, 1992, P. Babadag.

Iolana iolas OCHSENHEIMER, 1816

Specie foarte rară, de origine mediteraneană, citată de POPESCU-GORJ de la Eforie Sud (1958). De asemenea, MANN o citează la Telița (1866). Prezența sa necesită o reconfirmare.

Pseudophilotes schiffermuelleri HEMMING, 1929

Comun în locurile deschise, bivoltin.
5 ♂♂, 3 ♀♀ - 15.V-23.VII. R. Fântânița, P. Hagieni. De asemenea, am întâlnit specia la Canaraua Fetii și P. Babadag.

Scolitantides orion PALLAS, 1771

Specie destul de comună în zonele împădurite din sudul Dobrogei, unde a fost citată de POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967) de la Oltina, Canaraua Fetii, P. Ciufătu, P. Esechioi, P. Hagieni în această ultimă localitate fiind semnalată și de STĂNESCU (1993).
3 ♂♂, 1 ♀ - Canaraua Fetii, 13, 16.V.1994.

Plebejus argus LINNÉ, 1758

Specie comună. POPESCU-GORJ și DRĂGHIA (1967) o semnalează de la Băneasa, Eforie Sud, Comorova și Hagieni; aceiași autori (1968) o citează și din Deltă (C. A. Rosetti).

Plebejus (Lycaeides) idas LINNÉ, 1761

Foarte comun, pretutindeni, în trei generații (VI-IX).
3 ♂♂ - R. Fântânița, 13, 18.VII.1982; R. Agigea, 22.V.1992.
1 ♀ - R. Fântânița, 12.IX.1982.

Plebejus (Lycaeides) argyrognomon, BERGSTRASSER, 1779

publicate de MANN în 1866, se constată dispariția unor specii de ropalocere ca: *E. aethiops*, *E. medusa*, *L. alciphron*, *L. hippothoe*, *C. semiargus* și altele. Considerăm că dispariția acestor specii poate fi pusă în legătură cu două fenomene: despădurirea masivă a nordului și sudului acestei provincii și procesul de încălzire a climei. Potrivit datelor de arhivă, la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, pădurile nord-dobrogene au fost tăiate în proporție de cca. 2/3, în timp ce cele din sud au dispărut aproape complet (RĂDULESCU și colab., 1968). În legătură cu cel de-al doilea aspect, în ultimii 100 de ani am văzut la un proces de încălzire lentă a climei la scară întregului continent, dispărând efectele "micii glaciațiuni medievale" care se făceau simțite prin ierni deosebit de reci și veri scurte la începutul secolului trecut (PETRESCU, 1990). Combinat, aceste două fenomene au determinat în timp aridizarea climei Dobrogei, iar speciile iubitoare de un climat mai umed și mai răcoros au fost eliminate de presiunea mediului.

În altă ordine de idei, există o serie de specii de gripocere și ropalocere a căror prezență în Dobrogea se cere reconfirmată. În altă ordine de idei, există o serie de specii de gripocere și ropalocere a căror prezență în Dobrogea necesită să fie reconfirmată. În această situație se află specii ca: *C. chrysosthemis*, *M. aurinia*, *B. hecate*, *N. w-album*, *S. briseis*, *T. balkanicus*, *E. argiades*, *I. iolas*, *E. eumedon*, *H. lucina*, și altele - care nu au mai fost cotate din această provincie de foarte multă vreme. Prezența lor nu este, însă, totală exclusă, dat fiind faptul că astfel de econfirmări s-au mai făcut: *M. arduinna*, citată de NICULESCU de la Niculițel; *L. boeticus*, citat de RUȘTI de pe grindul Gorgova (1993) și *T. acteon*, *B. ino*, *B. daphne*, *A. niobe*, colectate de autor la P. Babadag (VII.1993 și VI.1994).

Mulțumiri. Pe această cale aducem mulțumiri dr. L. RÁKOSY, pentru informațiile legate de aducerea la zi a statutului taxonomic al unor specii, cât și pentru observațiile pertinente legate de modul de redactare a materialului.

BIBLIOGRAFIE

- CARADJA, A. 1930. Beiträge zur Lepidopteren-Fauna der Südlichen Dobrogea. Cultura Națională, București.
- HIGGINS, L., RILLEY, N. 1975. Guide des Papillon d'Europe. Ed. Delachaux et Niestlé, Neuchâtel-Paris.
- LEHRER, A., LEHRER, M. 1990. Cartografierea faunei și florei României (coordonate arealografice). Ed. Ceres, București.
- MANN, J. 1866. Aufzählung der im Jahre 1865 in der Dobrutsch gesammelten Schmetterlinge. Verh. k. k. zool.-bot. Ges. Wien.
- NICULESCU, E., V. 1961. Lepidoptera, Fam. Papilionidae. Fauna RPR, 11 (5). Ed. Acad. București.
- NICULESCU, E., V. 1964. Lepidoptera, Fam. Pieridae. Fauna RPR, 11 (6). Ed. Acad. București.
- NICULESCU, E., V. 1965. Lepidoptera, Fam. Nymphalidae. Fauna RSR, 11 (7). Ed. Acad. București.
- OLARU, V., IORDAN, M., MAZILU, H. 1965. Contribuții la cunoașterea faunei macrolepidopterelor din pădurea Letea. Considerații sistematice și zoogeografice (I). An. Univ. Iași, 11 (2): 321-322.
- PETRESCU, I. 1990. Perioadele glaciare ale Pământului. Ed. Tehnică, București.

- POPESCU-GORJ, A. 1959. Date noi asupra lepidopterelor din Dobrogea. St. Cerc. Biol., ser. Biol. anim. 11 (1): 7-25
- POPESCU-GORJ, A. 1964. Catalogue de la collection de lépidoptères "prof. A. OSTROGOVICH" du Museum d'Histoire Naturelle "Gr. Antipa", Bucharest. Ed. Acad. Bucureşti.
- POPESCU-GORJ, A., DRĂGHIA, I. 1967. L'entomofaune des forêts du sud de la Dobroudja - Ord. Lepidoptera. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa", Bucureşti, 7: 181-213.
- POPESCU-GORJ, A., DRĂGHIA, I. 1968. L'entomofaune de l'île de Letea (Delta du Danube). Ord. Lepidoptera. Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa", Bucharest, 9: 227-278.
- POPESCU-GORJ, A., OLARU, V. 1971. Date privind lepidopterele de pe grindul Caraorman (Delta Dunării). Lucr. St. Inst. Ped. Galați, 5: 169-177.
- RĂDULESCU, I., IANA, S., MARIN, I. 1968: Schimbări în extensiunea pădurilor dobrogene și rolul acestora în complexul fizico-geografic actual. În: "Studii geografice asupra Dobrogei", Constanța 5-6 oct. 1968. Ed. Acad.: 151-156.
- RUȘTI, D. 1993. Noutăți faunistice din Dobrogea (Insecta-Lepidoptera). Bul. inf. Soc. lepid. rom. 4 (1): 17-18.
- STĂNESCU, M. 1993. New data concerning Lepidoptera of Hagieni Forest Reservation (Dobrogea, Romania). Trav. Mus. d'Hist. Nat. "Gr. Antipa", Bucharest, 33: 273-284.

Marius SKOLKA
Univ. "Ovidius" Constanța
Bd. Mamaia. Nr. 124
RO-8700 CONSTANȚA